

मारुती चितमपल्लींचे निसर्ग साहित्य: एक अभ्यास

अनुक्रमणिका

- प्रकरण पहिले : ललित गद्याचे स्वरूप व विकासातील टप्पे, पृ. १ ते १९
- अ) ललित गद्याचे स्वरूप :
ललित गद्यातील 'मी'चा आविष्कार, नाट्यमयता, ललित गद्याची भाषाशैली
- ब) मराठी ललित गद्याच्या विकासातील टप्पे :
मराठी ललित गद्याची पूर्वपीठिका, आद्यप्रवर्तक फडके, तंत्रनिष्ठेचा शाप, लघुनिबंधाला चैतन्यमयी दीपदान, चिंतनशील काव्यात्मतेचा फुलोरा, लवचीक प्रसरणशीलता, साहित्य प्रकारांच्या सीमा धूसर, व्यक्तिचित्रणात्मक ललित गद्य, चरित्र-आत्मचरित्रात्मक ललित गद्य, प्रवासवर्णनपर ललित गद्य, आठवणींपर ललित गद्य, ऐंद्रिय जाणिवेपलीकडचे ललित गद्य, नव्या जाणिवांचे ललित गद्य, पत्रात्मक ललित गद्य, सत्य घटितांवर आधारित ललित गद्य, विनोदी ललित गद्य, विदेशी-मराठी जाणिवेचे ललित गद्य, निसर्गचित्रणात्मक ललित गद्य, मारुती चितमपल्लींचे अरण्य चित्रण, निसर्ग साहित्य : एक स्वतंत्र वाङ्मयप्रवाह?, संदर्भ-सूची.
- प्रकरण दुसरे : व्यक्तित्वाची जडणघडण पृष्ठ २० ते ३६
कलाकृती व कलावंतांचे व्यक्तित्व यांचा संबंध, बालपण आणि शिक्षण, पक्षिनिरीक्षणाचा पहिला संस्कार, जीवनाची वाट सापडली, वनखात्यात नोकरी, विलक्षण ग्रंथप्रेम, ग्रंथवेडे कुटुंब, वाचनाचा व्यासंग, विविध भाषांचे अध्ययन, पक्षिमित्र आणि साहित्यकांचा सहवास, लेखनाची प्रेरणा, अरण्यवाचनाची स्वरी सुरुवात, मातृ-पितृऋण, अरण्यविद्येचा अभ्यास, वनस्पतिकुळातील माणूस, शब्दांचं धन, मान-सन्मान, संदर्भ-सूची.

प्रकरण तिसरे : निसर्गानुभवांचे चित्रण पृष्ठ ३७ ते ६९
लेखनविषयक भूमिका, लिखाणामागची कळसूत्रे, ललित गद्य का?,
निसर्गानुभवांचे चित्रण, वैशिष्ट्यपूर्ण वृक्षवेध, विलोभनीय विहंगदर्शन,
वेधक प्राणिसृष्टी, अन्य वन्यजीव, रमणीय ऋतुचित्रे, पाण्यावरची
अक्षरे, गूढरम्य अनुभवांचे चित्रण, अन्य निसर्गानुभव, अरण्यचित्रण,
जंगलातील माणसे, निसर्गलीला, आठवणींची पारखरे, संदर्भ-सूची.

प्रकरण चौथे : निसर्गचित्रणातील अभिव्यक्तिसौंदर्य पृष्ठ ७० ते ११६
आशय-अभिव्यक्तीतील प्रीतिसंगम, तरल कल्पनाविलास,
नाट्यमयता, गूढरम्यता, अद्भुतरम्यता, चित्रमयता, भावसौंदर्य,
कथात्मकता, चिंतनशीलता, अरण्यविद्या आणि अन्य शास्त्रे: एक
अन्वयशोध, निसर्गचित्रणाला मानवी संदर्भ, निसर्गालाही एक
व्यक्तित्व, लोकवाङ्मयाची जोड, संदर्भ-अवतरणांचा चपखल
उपयोग, शास्त्रीय दृष्टिकोन, भावरम्य कथासृष्टी, काव्यमय शीर्षके,
पुनरुक्तीचा दोष, भाषासौंदर्य, अल्पाक्षर रमणीयत्व, सुभाषितवजा
वाक्यांची परवरण, संस्कृतचा प्रभाव, निसर्गलेखांतील आदिवासी
बोली, अनुप्रासयुक्त लेखन, नावीन्यपूर्ण शब्दयोजना, वाक्प्रचारांचा
प्रयोग, लोकवाङ्मयातील म्हणी, बोली-भाषेच्या खुणा, वाचनाचा
संस्कार, निसर्गानुभवांतून बहरलेली प्रतिमासृष्टी, संमिश्र शैली,
वाङ्मयीन व्यक्तित्व, संदर्भ-सूची.

प्रकरण पाचवे : समारोप पृष्ठ ११७ ते १२१
परिशिष्टे पृष्ठ १२२ ते १३७
१) मारुती चितमपल्ली : एक ओळख
२) मारुती चितमपल्लींशी संवाद (मुलाखत)
३) संदर्भग्रंथ-सूची.